

Tolna város képviselő-testületének 5 éves
ciklusprogramja

2024-2029

(TERVEZET)

Balogh Zoltán polgármester

2025. március 21.

Tartalom

BEVEZETÉS	3
I. Társadalmi-gazdasági helyzetelemzés	3
II. A 2020-2024-es gazdasági program értékelése a célok elérésének szempontjából	5
III. A képviselők, bizottságok, hivatali szakterületek, intézmények javaslatai	7
1. Humán Bizottság javaslata	7
2. Pénzügyi Gazdasági és Településfejlesztési Bizottság javaslata	7
3. Jogi Bizottság javaslata	7
IV. Az állampolgárok igényei, javaslatai	7
V. Jövőkép és stratégia célok meghatározása	10
1. Jövőkép	10
2. Stratégiai célok	10
VI. SWOT analízis	12
VII. A célok elérését szolgáló programok felvázolása	13
1. Városkép, közérzet, közbiztonság	13
2. Gazdaságfejlesztés	14
3. Infrastruktúra, közlekedés	15
4. Oktatás, kultúra, közösség	15
5. Egészségügy	16
6. Szociális ellátás	17
7. Sport	18
8. Turisztikai vonzerő	19
9. Környezeti fenntarthatóság	20
10. Kommunikáció	21
VIII. Gazdálkodás	21

BEVEZETÉS

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A település jelen stratégiai terve a 2024. június 9-én megválasztott képviselőtestület megbízatásának időtartamára szól, elkészítésére és elfogadására az alakuló ülést követően hat hónap áll rendelkezésre (határidő 2025. április 9.).

A stratégiai program – összhangban Tolna vármegye Integrált Területi Programjával – az adott önkormányzati ciklus alatt megvalósítandó célokat, fejlesztési irányokat és intézkedéseket foglalja össze. Ez a program iránymutatásként szolgál a képviselőtestület számára, hogy a város jövőképét, a helyi közösség igényeit, problémáit és lehetőségeit figyelembe véve hatékonyan működjön.

A dokumentum alapja az előző ciklusprogram elemzése, ezen belül a nem megvalósított célkitűzések elérhetőségének vizsgálata és lehetőség szerinti beépítése a következő öt év fejlesztési céljaiba. Az értékelés biztosítja a fejlesztési célok, az azok elérése érdekében megvalósított programok és intézkedések egymásra épülését, amely alapvető fontosságú a város folyamatos fejlődésének biztosításában.

A gazdasági program felépítése:

- I. Társadalmi-gazdasági helyzetelemzés
- II. A 2020-2024-es gazdasági program értékelése
- III. A képviselők, bizottságok, hivatali szakterületek, intézmények javaslatai
- IV. Az állampolgárok igényei, javaslatai
- V. Jövőkép és stratégia célok meghatározása
- VI. SWOT analízis
- VII. A célok elérését szolgáló programok felvázolása
- VIII. Gazdálkodás

Az ötéves gazdasági program a jövőkép-orientált stratégia-alkotás módszerével készült.

I. Társadalmi-gazdasági helyzetelemzés

Tolna város Magyarország déli részén, Tolna vármegyében található, a Duna folyó közelében. A város gazdag történelmi múlttal rendelkezik, és fontos szerepet játszik a régió társadalmi-gazdasági életében, különös tekintettel járási székhely szerepére, amely a környező települések (Bogyiszló, Fadd, Fácánkert) térségi együttműködését, a szolgáltatások hatékonyságának biztosítását eredményezi.

Földrajzi és természeti adottságok: Tolna városa a Mezőföld és a Tolnai-dombság találkozásánál helyezkedik el, ami változatos domborzati viszonyokat eredményez. A Duna közelsége, a Holt-Duna szerepe nemcsak természeti szépséget kölcsönöz a városnak, hanem gazdasági szempontból is jelentős, mivel lehetőséget biztosít a turizmus fejlesztésére.

Demográfiai helyzet: A város népessége az elmúlt évtizedekben csökkenő tendenciát mutatott, ami összhangban van az országos és megyei demográfiai folyamatokkal. Lakosság száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott: a 2024-es adatok szerint a város népessége 11 077 fő volt, míg 2023-ban 11 145 fő, 2022-ben pedig 11 265 fő. Ez azt jelenti, hogy 2022 és 2024 között a népesség mintegy 1,7%-kal csökkent.

Városunkban is kihívást jelent az előregedő népesség aránya – ahogy Európára és az ország egészére jellemző. A fiatalok elvándorlásával párhuzamosan ez nem csak a munkaerőpiac és a helyi gazdaság számára okoz folyamatosan növekvő terhet, hanem az ellátórendszert is jelentős mértékben érinti.

Nemek szerinti megoszlás: 2024-ben a nők száma 5 720 fő, a férfiaké pedig 5 357 fő volt, ami azt mutatja, hogy a női lakosság aránya valamivel magasabb a férfiénál, ez azonban nem haladja meg a kezelhető mértéket. Népsűrűség: Tolna területe 71,1 km², így a népsűrűség hozzávetőlegesen 157 fő/km².

Gazdasági helyzet: Tolna gazdasága hagyományosan az agráriumra épült, különösen a szántóföldi növénytermesztésre és az állattenyésztésre. Az utóbbi években azonban egyre nagyobb hangsúlyt kapott az ipar és a szolgáltatások fejlesztése is. A városban működő kis- és középvállalkozások hozzájárulnak a helyi foglalkoztatáshoz és a gazdasági diverzifikációhoz.

Foglalkoztatás és munkaerőpiac: A munkanélküliségi ráta Tolna megyében az országos átlaghoz képest magasabb, ami a városban is érezteti hatását. A munkaerőpiacon kihívást jelent a szakképzett munkaerő hiánya, valamint a fiatalok elvándorlása nagyobb városokba vagy külföldre.

A Kormányhivatal 2024. május havi statisztikai adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők aránya 4,2 százalék a munkavállaló korú népesség arányában. A munkaerőpiac tolnai sajátosságaként értelmezhető Paks és Szekszárd elszívó hatása, a város aktív korú lakosságának közel fele bejáró, ami nagy mértékben meghatározza a vásárlóerőt, a gazdasági helyzetet. Az „alvó város” jelleg egyre erőteljesebben érvényesül a térség infrastruktúrájának (M6, M9, Szent László híd, Tomori Pál híd, tervezett fejlesztések), és a térség városainál alacsonyabb ingatlanáraknak köszönhetően.

Infrastruktúra és közszolgáltatások: Tolna városa jól kiépített közúthálózattal rendelkezik, ami megkönnyíti a közlekedést a régióban. A közszolgáltatások terén a város igyekszik megfelelni a lakosság igényeinek, beleértve az oktatást, egészségügyet és kulturális szolgáltatásokat. Az önkormányzat folyamatosan dolgozik a város fejlesztésén és a lakosság életminőségének javításán.

Kihívások és lehetőségek: A város előtt álló egyik legnagyobb kihívás a népességcsökkenés és az elöregedés megállítása. Ennek érdekében fontos a munkahelyteremtés, a fiatalok helyben tartása és a város vonzerejének növelése. A Duna közelsége és a természeti adottságok lehetőséget kínálnak a turizmus komplex fejlesztésére, ami hozzájárulhat a gazdasági növekedéshez és a munkahelyek számának bővítéséhez.

Összességében Tolna városa gazdag természeti és kulturális örökséggel rendelkezik, ami alapot nyújt a jövőbeni fejlődéshez. A társadalmi és gazdasági kihívások ellenére a város vezetése és közössége elkötelezett a fenntartható fejlődés és a lakosság életminőségének javítása mellett.

II. A 2020-2024-es gazdasági program értékelése a célok elérésének szempontjából¹

Hiv.	Cél	Megvalósulás mértéke	Javaslat
3.1.	intézmények fejlesztése	fejlesztés helyett átadás: egyházi iskola, gimnázium, idősothton; + mözsi iskola bezárása	óvodák felújítása; térségi szociális szolgáltató áthelyezése
3.2.	helyi gazdaság szerepének növelése a foglalkoztatásban	nem valósult meg	adókedvezmény induló helyi vállalkozásoknak
	felkészülés külső befektetők fogadására	nem valósult meg	városmarketingterv készítése
	térségi turisztikai projekt kialakítása	nem valósult meg	kerékpárutak bővítése, fejlesztése, holtág
3.3.	a helyi identitás erősítése, közösségépítés	nem történt előrelépés	fő prioritás
4.1.	lparfejlesztési területek meghatározása, kiépítése	nem valósult meg	megvalósítandó
4.1.	ingatlanok felmérése + helyreállítási és fejlesztési terv készítése	nem valósult meg	megvalósítandó
4.1.	helyi utak felújításának ütemterve	elindult TOP_PLUS	folytatás
4.1.	járdafelújítási ütemterv	nem készült	2025. februári testületi ülésen elfogadva

¹ Tolna város önkormányzata képviselő-testületének 2020-2024. évekre szóló programja Tolna, 2020

4.1.	parkolás és várakozás infrastruktúrájának felülvizsgálata, új lehetőségek feltárása	nem készült	elkészítendő
4.1.	holtág rehabilitációra terv, ill. stratégia kidolgozása	tanulmány készült, stratégia nem	tanulmányra épülő stratégia elkészítése
4.2.	parkgondozás, nyilvános wc	továbbra is probléma	megoldandó
4.2.	fatelepitési ütemterv	folyamatos	folytatás
4.2.	csapadékvíz elvezetés	továbbra sem megoldott	megoldandó
4.3.	egészséges életmód	továbbra is probléma	komplex program kidolgozása
4.4.	zöldhulladék kezelése (komposztálás, apríték-tüzelő előállítás)	nem valósult meg	megoldandó
4.4.	tolnai holtág-rendszer víztérnövelése	alkalomszerű vízutánpótlás történt	fenntartás
4.5.	iskolai infrastruktúra biztosítása, továbbfejlesztése	nem történt meg (átadás, megszüntetés volt)	állagmegóvás biztosítása
4.6.	az ifjúság helyben való szórakozását biztosító feltételek megteremtése	nem történt meg	Megoldandó
4.7.	idősotthon férőhelybővítése mint hosszútávú terv	nem történt tervezés, átadás viszont igen	házi gondozás fejlesztése
5.1.	ipartelepi útfejlesztésekre vonatkozó tanulmány + helyi utak felújítási ütemterve alapján az engedélyköteles felújítások tervezése	nem készült el	megoldandó
5.2.	térfigyelő kamera és WI-FI rendszer fejlesztése	nincs elegendő számú kamera, a WI-FI rendszer nem készült el	fejlesztendő
5.5.	a futballpályát övező futópálya felújítása	nem készült el	megoldandó
5.6.	Alta Ripa Szabadidőpark fejlesztése	nem valósult meg	új helyszín kijelölése
5.9.	önkormányzati épületek energiahatékonyságának növelése, akadálymentesítése	TOP pályázat keretében részben megvalósult	Folytatás a lehetőség függvényében
6.2.1.2.	Közhatalmi bevételek (gépjárműadó) elmaradtak a tervezett mértéktől	elvonások következtében csökkent	Nincs ráhatás

6.4.	használaton kívüli ingatlanok felmérése és középtávú hasznosítási terv készítése	nem készült	Elkészítendő
7.	a Wosinsky Mór Általános és alapfokú Művészeti Iskola mint együttműködő partner	megszűnt a művészeti oktatás	Funkcióváltozás átvezetése
8.	a gazdasági kereteket a központi források és a pályázati lehetőségek határozzák meg	további források feltárása szükséges	Megoldások kidolgozása új források bevonására

III. A képviselők, bizottságok, hivatali szakterületek, intézmények javaslatai

1. Humán Bizottság javaslata

- Az előző ciklus nem megvalósult céljainak beépítése a fejlesztési stratégiába
- Iskolaközpont létrehozása
- Munkaerő megtartó intézkedések
- A csapadékvíz-elvezetés problémáinak megoldása
- Állampolgári javaslatok beépítése
- Holtág rehabilitációja

2. Pénzügyi Gazdasági és Településfejlesztési Bizottság javaslata

- Fiatalok helyben-tartását célzó program

3. Jogi Bizottság javaslata

- Gazdaságélénkítő program indítása
- Közszolgáltatási rendszer kialakítása a lakosság megtartó képesség erősítése érdekében

IV. Az állampolgárok igényei, javaslatai

A gazdasági program előkészítő szakaszában, az előző év végén online kérdőíves felmérést végeztünk a lakosság körében. A kutatás eredményét az alábbi összefoglaló ismerteti.

A 131 fő anonim válaszadó 20,6 százaléka Mözsön, míg 79,4 százaléka Tolnán él. A legaktívabb résztvevők (39,8 %) a 36-55 éves korosztályból kerültek ki, míg a legalacsonyabb arányt a 70 év felettek képviselték 4,5 százalékkal. A fiatalok (18-35 év) 36,1 százaléka válaszolt, ami különösen figyelemre méltó, alig néhány

százalékos elmaradást mutat a középkorosztályhoz képest. Az idősödő, 56-70 éves korosztály 19,5%-os válaszadási készsége is megnyugtatónak mondható. Összességében a különböző korcsoportok érdeklődése kiegyensúlyozottnak tekinthető.

Ugyanez a kiegyensúlyozottság azonban nem jellemzi a nemek arányát: a válaszadók 62,4 százaléka nő, míg a férfiak 36,1%-os aktivitása jelentős lemaradást mutat.

Beszédes érték, hogy a válaszadók közel fele, 47,3 %-a nem helyben dolgozik, 28,7 % igen, 17,8 % nyugdíjas, a tanulók és munkanélküliek aránya pedig azonos: 3,1-3,1%.

A kutatás további részében nyitott kérdésekkel a lakosság közérzetére, a hiányokra és a fejlesztési javaslatokra kerestünk válaszokat. A különböző lakossági igényeket és problématerületeket kategóriákba sorolva összegeztük.

1. Közlekedés és infrastruktúra

- Több zebra és közlekedési lámpa szükségessége (pl. vasútállomásnál, buszpályaudvarnál)
- Nyilvános WC-k kihelyezése
- Játsszóterek létrehozása
- Gyorshajtás problémája
- Parkolóhelyek kialakítása
- Útjelző és információs táblák
- Kerékpárút karbantartása, kitáblázása

2. Identitás és városszépítés

- Lakosság bevonása a városkép javításába
- Saját környezet karbantartása, ösztönzés az igényességre
- Régi művelődési ház és iskola épületeinek felújítása
- Fásítás, parkosítás, városi park Mözsön is

3. Kultúra és szórakozás

- Több kulturális és szórakozási lehetőség fiataloknak
- Mozi létesítése
- A mözsi művelődési ház legyen önálló

4. Oktatás

- Mőzsi iskola megnyitása, legalább az udvari sportpálya

5. Vásárlási lehetőségek

- Több üzletre van igény (pl. műszaki bolt, könyvesbolt, Tesco)
- Posta, gyógyszertár, ATM Mőzsön

6. Szociális ellátás és egészségügy

- Idősek és rászorulóknak támogatása: idősgondozás, szociális ellátások fejlesztése
- Egészségügyi szolgáltatások: háziorvosi ellátás javítása, szakrendelések elérhetőségének bővítése
- Mentális egészség: pszichológiai tanácsadás, fiatalok és idősek lelki támogatása

7. Sport és szabadidős lehetőségek

- Több sportolási lehetőség: szabadtéri edzőparkok, sportpályák, mőzsi lovaspálya fejlesztése
- Sportcsarnok és egyéb létesítmények állapota: karbantartás, modernizáció

8. Turisztikai vonzerő és helyi értékek

- Helyi turizmus fejlesztése: kulturális és természeti értékek kiemelése
- Programok és fesztiválok: több rendezvény, helyi gasztronómiai és kézműves termékek népszerűsítése

9. Közbiztonság

- Térfigyelő kamerák bővítése
- Fokozott rendőri jelenlét

A lakosság igényei azt mutatják, hogy a városban az alapvető infrastrukturális és gazdasági fejlesztések mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a közösségi életre, az egészségügyre, a sport és turizmus fejlesztésére, valamint a közbiztonság javítására.

Figyelemre méltó, hogy a „Mivel járulna hozzá a város fejlődéséhez?” kérdésre 81-en ajánlottak fel egyéni és/vagy családi önkéntes fizikai, szellemi munkát, szakértelmet és többen anyagilag is támogatnának jó ügyeket.

V. Jövőkép és stratégia célok meghatározása

1. Jövőkép

Egy olyan biztonságos, élhető kisvárost építünk, ahol a fenntartható fejlődés közös ügyünk. A település lakóival együttműködve, az állampolgárok aktív részvételével formáljuk jövőnket, megőrizve és továbbadva múltunk értékeit. A generációk közötti tisztelet és együttműködés erősítésével, valamint a helyi demokrácia fejlesztésével egy olyan közösséget hozunk létre, amely mindenki számára otthonos, fejlődő és összetartó.

2. Stratégiai célok

Városkép, közérzet, közbiztonság

Célunk egy esztétikus, rendezett és biztonságos városi környezet megteremtése, amely hozzájárul a lakosság életminőségének javításához. A közterületek fejlesztése, a közbiztonsági intézkedések erősítése és a lakosság környezettudatosságának növelése kiemelt prioritás.

Gazdaságfejlesztés

A helyi vállalkozások támogatása, az iparterületek és piacok fejlesztése révén biztosítjuk a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést. Célunk egy versenyképes, fenntartható gazdasági környezet kialakítása, amely ösztönzi a befektetéseket és erősíti a helyi vállalkozói közösséget.

Infrastruktúra, közlekedés

A közlekedési infrastruktúra modernizálásával, az úthálózat és közterületek fejlesztésével javítjuk a közlekedés biztonságát és hatékonyságát. Az intézményi és közösségi infrastruktúra korszerűsítése hozzájárul a város élhetőségének növeléséhez.

Oktatás, kultúra, közösség

A közoktatási és kulturális intézmények fejlesztésével, a helyi identitás és közösségi élet erősítésével biztosítjuk a város folyamatos szellemi és társadalmi fejlődését. Kiemelt figyelmet fordítunk az oktatási lehetőségek bővítésére és az értékteremtő, értékmegőrző közösségi programok támogatására.

Egészség

Célunk a lakosság egészségügyi ellátásának javítása, a prevenció erősítése és az egészségtudatosság növelése. Az alapellátás fejlesztése, a szakellátások elérhetőségének javítása és az egészséges életmód támogatása kiemelt feladatunk.

Szociális ellátás

A térségi társulásban fenntartott intézmény fejlesztésével, a rászorulókat támogatásának biztosításával, az idősek, hátrányos helyzetűek és családok életkörülményeinek javításával erősítjük a város szociális hálóját. Az idősellátás kiemelt fejlesztésével, az esélyegyenlőség biztosításával egy befogadóbb és gondoskodóbb közösséget építünk.

Sport

A sportinfrastruktúra fejlesztése és a tömegsport támogatása révén minden korosztály számára biztosítjuk az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket. Célunk a szabadidős és versenysport lehetőségeinek bővítése, valamint a sportegyesületek és közösségi mozgásprogramok támogatása.

Turisztikai vonzerő

A helyi természeti és kulturális értékek kiemelésével, a turisztikai infrastruktúra fejlesztésével növeljük a város vonzerejét. Célunk a fenntartható turizmus erősítése, amely gazdasági előnyöket hoz a helyi közösség számára és hozzájárul a város ismertségének növeléséhez.

Környezeti fenntarthatóság

A környezeti fenntarthatóság kiemelt cél a lakosság életminőségének javítása és a hosszú távú fejlődés biztosítása érdekében. A fenntartható energiagazdálkodás és hulladékkezelés csökkenti a környezeti terhelést, miközben hozzájárul a költségek optimalizálásához és a helyi erőforrások hatékony felhasználásához. Emellett a zöld megoldások és a környezettudatos szemlélet erősítése vonzóbbá teheti a települést a fiatal generációk és a befektetők számára, biztosítva a város élhetőségét és gazdasági stabilitását.

Kommunikáció

Átlátható, hiteles és interaktív tájékoztatási rendszert működtetünk, amely erősíti a lakosság bizalmát és aktív részvételét a helyi ügyekben. Emellett cél a modern digitális és hagyományos kommunikációs csatornák összehangolt fejlesztése, hogy minden korosztály számára elérhetővé váljanak a fontos információk, a közösségi párbeszéd, az állampolgári részvétel lehetőségei.

VI. SWOT analízis

A belső- és külső környezet elemzése a célkitűzések elérésén esélyeit vizsgálja az meglévő erőforrások és hiányosságok szempontjából. A SWOT analízis segítségével tervezhetők meg azok a beavatkozások, amelyekkel a célok elérése realizálható.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none">• A képviselők, bizottsági tagok és köztisztviselők elkötelezettsége a város fejlesztése iránt• Magas szintű szakmai hozzáértés• Nyitottság az együttműködésre• Pályázati tapasztalatok• Nyelvtudás• Megfelelő infrastruktúra• Mozgástér – üres önkormányzati épületek• Kapcsolati tőke• Nyertes TOP_PLUSZ pályázatok• Képviselői tapasztalatok• Stabil hivatali alkalmazotti kör	<ul style="list-style-type: none">• Egyéni érdekek ütközése a területben• Működési hiány a költségvetésben• Korlátozott erőforrások• Speciális szakértelem hiányai• Együttműködési készség korlátozottsága• Alacsony érdekérvényesítő képesség• Nemzetközi kapcsolatok hatékonyságának hiánya• Politikai megosztottság• Innovációs készség alacsony szintje

	<ul style="list-style-type: none"> • Változásmenedzsment hiányosságai • Információ-áramlás hiányosságai
Lehetőségek <ul style="list-style-type: none"> • Rendelkezésre álló fejlesztési források • Tapasztalat pályázatíró cégekkel • Részvételi demokrácia erősítése – nyitottság a civil szervezetek és állampolgárok részéről • Környezeti adottságok • Gazdag történelmi múlt • Helyi értékek, hagyományok • Tehetséges művészek • Neves elszármazottak • Nemzetközi pályázatok (közvetlen források) • Önkormányzati érdekképviseleti tagság 	Veszélyek <ul style="list-style-type: none"> • Politikai változás • Népeség elöregedése • Gazdasági recesszió • Önkormányzati feladat- és hatáskörök változása • Forráselvonás • Pályázatok befagyasztása • Helyi vállalkozások versenyképességének romlása • Társadalmi megosztottság • Klímaváltozás hatásai • Változó jogszabályok és szabályozások • Természeti erőforrások kimerülése

VII. A célok elérését szolgáló programok felvázolása

A fejezet a kisváros fejlesztési ciklusprogramjának fő célterületeit és az ezekhez kapcsolódó célokat, valamint megvalósítandó feladatokat mutatja be. A program célja egy fenntartható, élhető és közösségileg megerősödött város kialakítása.

1. Városkép, közérzet, közbiztonság

1.1. *Egységes, kulturált városkép*

A város arculatának egységesítése és esztétikai fejlesztése elengedhetetlen a vonzó lakókörnyezet kialakításához. Az épületek állagmegóvásának támogatása, homlokzatfelújítási programok és az utcanév-, információs/eligazító táblák kihelyezése hozzájárul a rendezett városképhez és a tájékozódás megkönnyítéséhez. Az ünnepi dekorációkkal erősítjük a közösségi összetartozás érzését.

1.2. *Városközpont komplex fejlesztése*

A központi térség fejlesztése révén olyan szolgáltatások valósulhatnak meg, amelyek nemcsak a helyiek, hanem a városba látogatók számára is előnyösek. A kerékpártárolók kialakítása ösztönzi a fenntartható közlekedési formákat, a nyilvános illemhelyek pedig hozzájárulnak a komfortérzet növeléséhez. A parkosítás szintén kiemelten fontos, hiszen a zöldfelületek növelése esztétikai és környezetvédelmi szempontból is kedvező hatású.

1.3. Tiszta, kulturált környezet

A magán- és közterületek tisztaságának fenntartása alapvető feltétele az élhető városnak. A lakosság környezeti felelősségtudatának erősítésére szemléletformáló programok indítása szükséges, hogy hosszú távon a közösség is aktív szerepet vállaljon a környezetvédelemben.

1.4. Parkosítás

A zöldterületek növelése és rendszeres karbantartása nem csupán esztétikai jelentőséggel bír, hanem hozzájárul a levegő minőségének javításához és a város mikroklímájának kedvező alakulásához. A padok kihelyezése a közterületeken (templomok, üzletek, parkok környékén) lehetőséget biztosít a pihenésre és a társadalmi interakciókra.

1.5. Városi park Tolna és Mőzs között

A generációk parkja egy olyan közösségi térként funkcionálna, ahol minden korosztály számára biztosítottak a sportolási és kikapcsolódási lehetőségek. Ez nemcsak a lakosság egészséges életmódját támogatja, hanem erősíti a közösségi összetartozást is.

1.6. Térfigyelő kamerák bővítése

A közbiztonság fokozása érdekében szükséges a térfigyelő kamerarendszer fejlesztése, amely hozzájárulhat a bűncselekmények megelőzéséhez és a közterületi rend fenntartásához.

2. Gazdaságfejlesztés

2.1. Iparterületi infrastruktúra-fejlesztés

Az ipari park fejlesztése elengedhetetlen a helyi gazdaság növekedéséhez és a munkahelyteremtéshez. Az utak és közművek kiépítésével vonzóbbá válik a terület a befektetők számára, ami hosszú távon a város gazdasági stabilitását erősítheti.

2.2. Helyi piac fejlesztése

A helyi termelők támogatása és a lakosság számára elérhető, minőségi termékek biztosítása érdekében a fedett piac és vizesblokk kialakítása hozzájárul egy modern, kényelmes vásárlási környezet megteremtéséhez.

2.3. Helyi vállalkozói kapcsolatok ápolása

A kezdő vállalkozások támogatása adókedvezményekkel ösztönözheti a helyi gazdaság élénkítését, és elősegítheti a fiatal vállalkozók letelepedését a városban.

2.4. *Munkaerő-piaci helyzet javítása*

A munkavállalói kapacitások fejlesztése és az esélyegyenlőség javítása kulcsfontosságú a fenntartható fejlődés érdekében. Képzési és átképzési programok indításával biztosítható a helyi munkaerőpiac rugalmassága.

3. *Infrastruktúra, közlekedés*

3.1. *Belterületi utak fejlesztése*

Az úthálózat állapotának javítása hozzájárul a közlekedésbiztonság növeléséhez és a település vonzerejének fokozásához.

3.2. *Közforgalmi utcák fejlesztése*

A frekvenciált közlekedési útvonalak korszerűsítése révén javul a közlekedés hatékonysága, csökkennek a baleseti kockázatok és a közlekedési dugók.

3.3. *Óvodai infrastruktúra-fejlesztés*

A Wosinsky Óvoda két telephelyének felújítása, eszközbeszerzés és udvari környezet fejlesztése révén modern, gyermekbarát intézmények jönnek létre, amelyek hozzájárulnak az oktatás színvonalának emeléséhez.

3.4. *Vízvédelmi beruházások*

A csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése elősegíti a vízmegtartást, csökkenti az árvíz kockázatokat és javítja a település ökológiai egyensúlyát.

3.5. *Járdafelújítás*

A járdák ütemezett felújítása és karbantartása biztosítja a gyalogos közlekedés biztonságát és kényelmét.

3.6. *Befektetők vonzása*

A város nemzetközi szintre való kilépése új gazdasági lehetőségeket teremthet, és elősegítheti a helyi vállalkozások fejlődését.

4. *Oktatás, kultúra, közösség*

4.1. *Önkormányzati ingatlanok hasznosítása*

A használaton kívüli önkormányzati épületek felmérése és hasznosítása hozzájárulhat az oktatási, kulturális és közösségi célok megvalósításához. Alkotóház létrehozása

Mözs településrészen lehetőséget biztosít a helyi művészek számára alkotói munkájuk folytatására, a közösség kreativitásának fejlesztésére.

4.2. Települési identitás erősítése

A hagyományápolás és a településrészek közötti együttműködés fejlesztése növeli a közösségi összetartozást és erősíti a helyi identitást.

4.3. Társadalmi befogadás erősítése

Hátrányos helyzetű csoportok számára szervezett programok révén biztosítható a társadalmi integráció és az esélyegyenlőség növelése.

4.4. Közművelődési koncepció készítése

A közművelődési stratégiát az érdekeltek és érintettek bevonásával kell kidolgozni, hogy az valós társadalmi igényeket szolgáljon.

4.5. Népeségmegtartó erő fejlesztése

Tanfolyamok, művészeti- és szabadidős programok és kulturális rendezvények szervezésével, a közszolgáltatások színvonalának fejlesztésével vonzóbbá tehető a város a fiatalabb generációk számára, hozzájárulva a lakosságmegtartáshoz.

4.6. Történelmi, természeti és épített örökség védelme

Örökségünk és hagyományaink feltárása, megőrzése, bemutatása a települési identitás erősítése, a turisztikai vonzerő fejlesztése érdekében.

5. Egészségügy

5.1. Egészségmegőrzés

Életmódváltó komplex programok szervezésével ösztönzzük a helyes táplálkozási szokások kialakítását, a rendszeres testmozgást és a stresszkezelési technikák elsajátítását. Ezek a programok hosszú távon csökkenthetik a krónikus betegségek kockázatát.

5.2. Rendszeres szűrőprogramok

A szűrőprogramokkal lehetőséget biztosítunk a betegségek korai felismerésére, ezáltal növelve a gyógyulási esélyeket és csökkentve az egészségügyi ellátórendszer terhelését.

5.3. Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztési programok bevezetésével biztosítjuk a prevenció lehetőségét, erősítjük az egészségtudatos magatartást, mellyel esély teremtünk a lakosság életminőségének javítására. Szemléletformálással támogatjuk a hosszú és egészséges élet (longevity) mozgalom elindítását.

5.4. Mentális egészség támogatása

A mentális egészség támogatása elengedhetetlen a közösség jólétéhez, mivel hozzájárul az egyéni életminőség javításához, csökkenti a stresszt és erősíti a társadalmi kohéziót. Ennek érdekében speciális mentálhigiénés programokat indítunk az egészségügyi dolgozók, sérülékeny csoportok és gyermekek számára.

5.5. Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása

Az egészségügyi szolgáltatásokat gyógytornász és iskolapszichológus biztosításával bővítjük, hozzájárulva ezzel a lakosság fizikai és mentális jóllétéhez, a közösség biztonságérzetének növeléséhez.

6. Szociális ellátás

6.1. Helyi szociális infrastruktúra fejlesztése

A szociális szolgáltatások megfelelő infrastruktúrája alapvető a hatékony segítségnyújtáshoz, biztosítva a hozzáférést és a minőségi ellátást a rászorulóknak számára. Ennek érdekében új helyszín biztosításával javítjuk a Tolna és környéki szociális alapszolgáltatási és gyermekjóléti társulás infrastrukturális feltételeit.

6.2. Hátrányos helyzetű rétegek támogatása

Felzárkóztató programokat indítunk a leszakadó társadalmi csoportok esélyeinek növelésére. A hátrányos helyzetű csoportok támogatása segít csökkenteni az egyenlőtlenségeket, elősegíti a társadalmi mobilitást, ezzel biztosítva mindenki számára a jobb esélyeket és életkörülményeket.

6.3. Idősgondozás fejlesztése

Támogatjuk innovatív megoldások bevezetését a házi gondozásban, különös tekintettel a demenciával élőkre és hozzátartozóikra. A megfelelő idősgondozás biztosítása segít az idős emberek méltóságteljes életének megőrzésében, miközben tehermentesíti a családokat és csökkenti az intézményi ellátás szükségességét.

6.4. Szolgáltatások bővítése

A társadalmi igények változásait folyamatosan nyomon követjük, a szociális szolgáltatások rugalmas alkalmazkodásával biztosítjuk az aktuális szükségletek ellátását, megfelelő programok bevezetését.

6.5. Társadalmi befogadás erősítése

A társadalmi befogadás elősegítése, a diszkrimináció csökkentése és a közösségi összetartozás erősítése érdekében érzékenyítő programokat, közös rendezvényeket szervezünk a sérülékeny csoportokkal, elősegítve ezzel társadalmi integrációjukat.

6.6. A szolgáltatások színvonalának fejlesztése

A szociális dolgozók mentális jóléte közvetlen hatással van a munkájuk minőségére, így a szakmai támogatásuk elősegíti, hogy hatékonyan tudják segíteni a rászorulókat.

6.7. Családok támogatása

A szülőket és gyermekeket ismeretbővítő és készségfejlesztő programokkal támogatjuk, lehetőséget adva a fejlődésre, a családi kapcsolatok és a társadalmi kohézió erősítésére.

7. Sport

7.1. Városi sportcsarnok fejlesztése

Fontosnak tartjuk, hogy modern és fenntartható körülményeket biztosítsunk a sportolók és a közösségi események számára, miközben energetikai korszerűsítéssel és felújítással csökkentjük az üzemeltetési költségeket és környezetbarát megoldásokat alkalmazunk.

7.2. Lovassport fejlesztése

A mözsi lovaspálya infrastrukturális feltételeinek javításával támogatjuk a hagyományos és rekreációs lovassportokat, elősegítve a sportolási lehetőségek bővítését és a közösségi élet fellendítését.

7.3. Tömegsport

Mozgásfejlesztő programokat indítunk az óvodákban és általános iskolákban, mert elkötelezettek vagyunk amellett, hogy már fiatal korban kialakítsuk a mozgás szeretetét, hiszen a rendszeres testmozgás hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez és egészséges életmódbeli szokásaik megalapozásához.

7.4. Sportegyesületek és szabadidősport támogatása

Fontosnak tartjuk, hogy minden korosztály számára elérhetővé tegyük a rendszeres testmozgás lehetőségét, elősegítve az egészséges életmódot és a közösségi sportélet fejlődését. Támogatjuk a sportegyesületek bemutatóinak szervezését, a szabadidősport lehetőségeinek bővítését.

7.5. Meglévő lehetőségek kiaknázása

Törekszünk arra, hogy minél többen bekapcsolódjanak a rendszeres mozgásba, ezért helyi és közösségi eseményeket szervezünk, amelyek tömegsport rendezvények szervezésével, szabadidősport-közösségek létrehozásával ösztönzik az aktív életmódot, megteremtik a fejlesztések fenntarthatóságát.

7.6. Szemléletváltás - A mozgás egészség

Az egészségügy, sport, kultúra és szociális szolgáltatók közötti együttműködés erősítésével, a sport és az egészségügy összekapcsolásával növeljük az egészségtudatosságot, együttműködünk a különböző ágazatokkal a preventív és rehabilitációs lehetőségek szélesítése érdekében.

8. Turisztikai vonzerő

8.1. Helyi értékek bemutatása

Célunk, hogy megőrizzük és bemutassuk kulturális és épített örökségünket, ezzel erősítve a helyi identitást és vonzóbbá téve városunkat a turisták számára. A következő ciklusban a kápolna látogathatóvá tételét tervezzük, továbbá támogatjuk az újonnan feltárt török fürdő hasznosítását és a további régészeti kutatásokat. Támogatjuk a lakosság értékmentő és értékteremtő kezdeményezéseit.

8.2. Városi imázsfilm készítése

Fontosnak tartjuk, hogy városmarketing terv készüljön, amelynek célzott terjesztésével tudatosan építjük városunk arculatát és vonzerejét, hatékony eszközökkel mutatva be természeti és kulturális értékeinket a helyiek és a látogatók számára.

8.3. Testvérvárosi kapcsolatok építése

Intézményi, civil és lakossági együttműködések erősítésével, önkormányzati jó gyakorlatok megismerésével és alkalmazásával erősítjük a testvérvárosi kapcsolatokat, amely nem csak kulturális és gazdasági előnyökkel jár, hanem új lehetőségeket is teremt a nemzetközi tapasztalatcserére és közös fejlesztésekre.

8.4. Térségi együttműködés erősítése

Elkötelezettek vagyunk amellett, hogy a térség településeivel és a helyi érdekelt vállalkozásokkal együttműködve közös, egymásra épülő programokkal komplex turisztikai élményt nyújtsunk, növelve ezzel a látogatók számát, elősegítve a helyi gazdaság fellendülését.

9. Környezeti fenntarthatóság

9.1. Energiatakarékos városi megoldások

Az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésével, a megújuló energiaforrások használatának elősegítésével csökkentjük a közintézmények energiafogyasztását és fenntartási költségeit, csökkentve a környezeti terhelést.

9.2. Innovatív hulladékkezelési megoldások bevezetése

A zöldhulladék hasznosítására komposztáló program kidolgozása, a lakosság aktív bevonásával a hulladék mennyiségének csökkentése, a természetes körforgás megteremtése a fenntartható hulladékkezelés alapja. Működő hazai innovációkat megismerve, a tapasztalatokat hasznosítva dolgozzuk ki a városunkban alkalmazható módszereket.

9.3. Szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése

Lakossági együttműködést ösztönző programok és tudásbővítési lehetőségek biztosításával dolgozunk a környezettudatos szemlélet erősítésén. Oktatási és motivációs programokkal tesszük lehetővé, hogy mindenki aktívan hozzájárulhasson a hulladék csökkentéséhez és újrahasznosításához.

9.4. Utcai szelektív szemétyűjtők kihelyezése

A közterületi tisztaság javítása és a szelektív hulladékgyűjtés elősegítése érdekében kisméretű szemetesek elhelyezését tervezzük a forgalmasabb közterületeken. A megfelelő infrastruktúra megteremtésével biztosítjuk, hogy a lakosok és a látogatók is könnyen hozzájárulhassanak a tiszta, rendezett városkép fenntartásához.

9.5. Avarégetés és illegális szemétkerakás megszüntetése

Kiemelt figyelmet fordítunk a levegőminőség védelmére és a közterületek tisztaságára, ezért fokozzuk az ellenőrzéseket és aktív lakossági részvétellel ösztönözzük a szabályok betartását.

10. Kommunikáció

Fejlesztjük a lakossági tájékoztatási rendszert új, minden korosztály elérését szolgáló csatornák kiépítésével, a meglévők fejlesztésével és a személyes részvételi lehetőségek gyakoriságának növelésével (fórumok, közmeghallgatások, elégedettségmérések, igényfelmérések).

A ciklusprogram átfogó célja egy fenntartható, közösségorientált és élhető város kialakítása, amely a helyi lakosság aktív részvételével valósul meg. Az itt felsorolt intézkedések elősegítik a város társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődését, élhetőbb jövőt biztosítva a következő generációk számára.

VIII. Gazdálkodás

A gazdasági program megvalósításához szükséges források nagy részét a központi költségvetési törvény alapján a helyi önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszerén keresztül a normatív támogatások teszik ki. Ezekon kívül a nagyobb volumenű fejlesztésekhez és célfeladatokhoz az Európai Unió forrásokból származó fejlesztési támogatások, valamint az önkormányzat saját bevételei biztosítják a szükséges forrást.

A 2025-2029 ciklus gazdasági programjának megvalósításához nagy mértékben hozzájárul a TOP_PLUSZ konstrukció keretében elnyert 3,1 mrd Ft fejlesztési támogatási összeg, melynek keretében több helyi ingatlan kerül fejlesztésre, felújításra vagy átalakításra, melyek között több nevelési, - oktatási, - sport és szociális alapellátási intézmény is szerepel (VIII. 6. pont).

A világgazdasági helyzet kiszámíthatatlansága és a háborús veszélyhelyzet miatt azonban nehéz előre tervezni, így szükséges a gazdasági program évenkénti felülvizsgálata és módosítása.

1. Központi költségvetésből származó, feladatfinanszírozási bevételek

A Mőtv. 117. §-ban foglaltak szerint a központi költségvetés az önkormányzat kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak, a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azokhoz normatív módon támogatást biztosít. A központi költségvetési támogatás az alábbi szempontok figyelembevételével történik:

- takarékos önkormányzati gazdálkodás,
- a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétele,
- a helyi önkormányzat tényleges bevétele (beszámítás rendszere, az adóerőképesség függvényében változik a támogatás mértéke).

A helyi jogszabály kimondja, a „feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását.”

A feladatfinanszírozás a fentiek szerint meghatározza tehát, hogy a központi költségvetési támogatás a jogszabályban meghatározott feladatok végrehajtására használható fel (Gazdasági program VII.), a költségvetésben a működési kiadások egy része), és szükségszerűnek tekinti az önkormányzatok saját bevételeinek optimalizálását is, a működési kiadások további hányadának és a felhalmozási kiadások biztosítására.

Tolna város népessége a 2019 – 2024 ciklusban mindvégig 11 ezer fő felett alakult, azonban a tendencia csökkenő, így kiemelt jelentőségű és a jövőt tekintve is meghatározó, hogy a jövőben a népességét megtartsa a város. 2024.01.01-én a lakosságszám 11.077 fő volt. A feladatfinanszírozási rendszer normatívákon alapul, a 10.000 főnél kisebb népességű települések más, jellemzően egységre vetítve kisebb mértékű támogatásban részesülnek.

A feladatfinanszírozás másik sajátossága, hogy meghatározott feladatok más önkormányzatokkal társulásban (Családsegítő Központ) vagy közös hivatalban (Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal) is végezhető. Ezekben az esetekben egységre vetítve magasabb összegű a normatív finanszírozás és/vagy hatékonyabb a létszámgazdálkodás, így fajlagosan kisebb önkormányzati kiegészítéssel/támogatással hajthatók végre a feladatok. Ezt figyelembevéve a kötelező feladatok megszervezését újra kell gondolni, a magasabb összegű feladatfinanszírozás és kisebb fajlagos költségek érdekében célszerű lehet bővíteni a társulásban ellátott feladatok számát. Ennek alapfeltétele, hogy a helyi szolgáltatás színvonala ezáltal ne csökkenjen.

A 2020 – 2024 közti időszakot vizsgálva a normatíva összegének bizonyos feladatellátásokat tekintve (pl. időskorúak nappali ellátása, házi segítségnyújtás) jelentős emelkedés volt tapasztalható.

2020. évben a feladatfinanszírozás támogatására 881,1 millió forintot kapott önkormányzatunk, ez a működési célú (1.437 millió forint) bevételek 61,3 %-a.

2024. évben a feladatfinanszírozás támogatására már 1.229 millió forintot kapott önkormányzatunk, ez a működési célú bevételek (2.126 millió forint) 57,8 %-a.

Az előző ciklusban 5 év alatt 347,9 millió forinttal nőtt a feladatfinanszírozás összege, mely 39,5%-os normatíva bevétel növekedést jelentett.

2. Az Önkormányzat működési bevételei

2.1. Önkormányzati bevételek a működés finanszírozására

Az önkormányzat saját bevételeit felhasználásuk szerint két fő csoportra osztja, a működési kiadások fedezetéül, ill. a fejlesztések, beruházások fedezetéül szolgáló

bevételekre. A működési bevételek jellemzően a gazdasági program VII. pontjában meghatározott feladatokra kerülnek felhasználásra egyrészt a kötelező feladatok normatíván felüli finanszírozására, másrészt az önként vállalt feladatok finanszírozására.

2.1.1 Működési bevételek

A működési bevételek csoportjába a szolgáltatások bevételei, az önkormányzati vagyon hasznosításából eredő bérleti díjak, az ellátási díjbevételek (gyermek és szociális étkeztetés), és az ezekhez kapcsolódó áfa bevételek tartoznak. 2020-ban 81,7 millió forint származott ilyen típusú bevételből, ez a teljes önkormányzati bevétel 5,6 %-a. 2024-ben 182,5 millió forint volt a saját működési bevétel, mely az összes működési bevétel 6,9 %-a.

Ebből a bevétel csoportból ki kell emelni, hogy a vagyon hasznosításából származó bérleti díj bevételek az önkormányzatunk költségvetésének nagyságrendjéhez képest rendkívül alacsonyak. Ennek oka, hogy alacsony a hasznosítható vagyonelemek száma, gyakorlatilag csak a sportlétesítmények bérleti díjával tervezhetünk.

A gazdasági ciklus során évente szükséges felülvizsgálni a szolgáltatási, ellátási és bérleti díjakat, és azokat minimum az infláció mértékével arányosan emelni, hogy a működési bevételek elmaradását kiküszöböljük.

2.1.2 Közhatalmi bevételek (vagyon típusú adók nélkül)

A közhatalmi bevételek ezen csoportjába már csak az önkormányzati rendeletben meghatározott Iparüzési adó tartozik. A Gépjárműadó 2021.01.01-től már nem önkormányzati bevétel, azt a NAV veti ki és szedi be. Az Iparüzési adó mértéke az adóalap 2%-a, a törvényben meghatározott felső határ. További adó az elmúlt ciklusban nem került kivetésre, tekintettel arra, hogy a működés költségvetési egyensúlya fenntartható volt.

2020-ban az Iparüzési adó összege 410,5 millió forint volt, ami a működési bevételek 28,5 %-a. 2024-ben az adónem bevétele 638 millió forint volt, a teljes működési bevétel 30 %-a.

Az iparüzési adó alapja és a település népesség száma határozza meg az önkormányzat adóerőképességét. Városunk 2020-ban egy főre számított adóerőképessége 27.118 Ft volt, míg 2024-ben 40.792 Ft/fő, mely 50,4%-os adóerőképesség növekedést jelent.

Az adóerő képesség mértéke a nettó központi költségvetési finanszírozásra is hatással van: „A 25 000 forint feletti egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességgel rendelkező önkormányzat az egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességétől függő mértékű (2025-ben max.: 0,4%) szolidaritási hozzájárulást teljesít a központi költségvetésnek. A szolidaritási hozzájárulás alapja az önkormányzat iparüzési adóerő-képességet meghatározó adóalapja (szolidaritási hozzájárulás alapja). A szolidaritási hozzájárulás teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.”

Működési bevételek változása az elmúlt ciklusban:

millió Ft			
Megnevezés	2020	2024	változás
Feladat finanszírozás bevételei	881.1	1.229	+ 39,5 %
Kiegészítő működési támogatás	-	-	-
Központi költségvetési támogatás összesen:	881.1	1.229	+ 139,5 %
Önk. saját működési bevételei	81.7	182.5	+223,4 %
Kommunális adó	60.5	68.3	+12,9 %
Iparűzési adó	410.5	638	+55,4 %
Egyéb közhatalmi bevételek	3.2	7.9	+246,9 %
Önkormányzat saját bevételei:	555.9	896.7	+ 61,3 %
Átvett pénzeszközök	-	-	-
Működési bevételek összesen:	1.437	2.126	+47,9 %

3. Működési kiadások

Önkormányzatunk éves költségvetésében – összhangban a jogszabályi előírásokkal – működési kiadásait a tervezett bevételek mértékéig határozza meg és gazdálkodása során szigorúan fenntartja a költségvetés pénzügyi egyensúlyát. A korábbi időszak egyensúlyi gazdálkodásának eredményeként a 2020 – 2024 gazdasági ciklust működési hiány nélkül zárta önkormányzatunk. A célkitűzés változatlan, a jelen programozási ciklusban is a szigorú gazdálkodás, a bevételek mértékéig terjedő kötelezettségvállalás lesz az irányadó, fenntartva ezzel a működési költségvetés hiány nélküli egyensúlyát.

Rövid távon (2025 év) a dologi kiadások csökkentésével és a működési bevételek, ezeken belül első sorban is a bérleti díjak minimum inflációt követő emelésével és a térítési díjak emelésével a költségvetési egyensúly fenntartható, a kötelező feladatellátás színvonalának csökkenése nélkül.

A helyi gazdaság megsegítése és a vásárlóerő megtartása érdekében további települési, ill. helyi adó bevezetését önkormányzatunk a 2025 – 2029 ciklusban nem tervezi, így hosszabb távon a költségvetés egyensúlyát jelentős bevétel kiesés mellett csak a kiadások csökkentésével, a feladatellátás átszervezésével, az önként vállalt feladatok felülvizsgálatával lehet megvalósítani.

4. Felhalmozási célú bevételek

Az önkormányzat költségvetésében a felhalmozási célú bevételek fordíthatók fejlesztésekre, beruházásokra, a gazdasági program fejlesztési céljainak megvalósítására.

A bevételek forrása az önkormányzat ingatlan értékesítésből származó bevételei, a pályázatokból és eseti, központi költségvetésből származó támogatások és a

költségvetési rendeletünk szerint erre a célra kell felhasználni a Kommunális adó 100%-át és az iparüzési adó szolidaritási hozzájárulással csökkentett összegének 10%-át is.

4.1 Kommunális adó

Az önkormányzat a helyi adókról szóló 12/2015. (VI.26.) Ör. rendelete alapján tervezett magánszemélyek kommunális adójából származó bevétel 100,0 %-át felhalmozási célú bevételként veszi figyelembe, ami a gazdasági program VII. pontjában meghatározott fejlesztésekre, beruházásokra fordítható.

A kommunális adó összege 2016. óta 16.000 Ft/adótárgy. Az adó beszédéséből származó és fejlesztésekre fordítható bevétel 2019. évben 63,8 millió forint, 2024. évben pedig 68,3 millió forint volt.

Az adó mértékének 2016. január 1-vel történt emelésének célja a fejlesztési források összegének növelése volt, mivel az önkormányzat kevés hasznosítható vagyon elemmel rendelkezik.

Jogszabály alapján a magánszemélyek kommunális adójának mértéke max. 17.000 Ft/adótárgy lehet. Ebből kifolyólag a 2025 – 2029 ciklusban egy esetleges emelés max. 1000 Ft lehet.

4.2 Iparüzési adó szolidaritási hozzájárulással csökkentett összegének 10%-a

Már az előző ciklusban is (2023-as költségvetési évtől) Tolna Város Önkormányzata költségvetési rendeletében az iparüzési adó teljesített bevétele szolidaritási hozzájárulással csökkentett összegének 10%- a fejlesztési bevételek között kerül kimutatásra, amit fejlesztési célokra fordít. A teljesítési adatok alapján 2024-ben ez az összeg 57,1 millió Ft volt. A célfejlesztések megvalósítása érdekében a 2025-2029 ciklusban továbbra is célul kell kitűzni ennek a bevételrésznek a fejlesztési bevételek közötti kimutatását.

5. Önkormányzati vagyon hasznosítása

A mérlegben a feladatok finanszírozására szolgáló eszközöket aszerint is elkülönítjük, hogy felhasználásuk éven belül vagy éven túl (több éven keresztül) történik. Az éven belül felhasznált eszközök jellemzően a működésből eredő bevételekből származnak, míg a gazdálkodást a több éven keresztül szolgáló eszközök korábban, jogelőd szervezettől, államtól átvett vagyontárgyak, kiegészülve a fejlesztések, beruházások eredményeként létesült és aktivált vagyon elemekkel képezik. Mérlegben az éven túli eszközöket „Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök” csoportjában tartjuk nyilván.

Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök változása az elmúlt ciklusban:

ezer Ft

Megnevezés	2020	2024	Változás
Vagyoni értékű jogok	7.366	14.150	+92,1 %
Szellemi termékek	129	-	-
Immateriális javak összesen:	7.495	14.150	+88,8 %
<i>Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok</i>	<i>5.187.491</i>	<i>5.551.395</i>	<i>+ 7%</i>
Gépek, berendezések, felszerelések, járművek	38.115	24.059	- 36,9%
Beruházások (még nem aktivált eszközök)	232.624	59.858	- 74,3%
Tárgyi eszközök összesen:	5.458.230	5.635.312	+ 3,2 %
Tartós részesedések	59.966	64.700	-24,8%
Befektetett pénzügyieszközök összesen:	59.966	64.700	+7,9 %
Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök:	5.525.691	5.714.162	+ 3,4%

Az önkormányzat legfőbb befektetett eszközei az ingatlanok és a hozzájuk kapcsolódó vagyoni értékű jogok (pl. fejlesztési tervdokumentáció), a teljes befektetett eszközállomány közel 97 %-t teszik ki. Ezek az ingatlanok döntően a törzsvagyon részét képezik, a Mötv. szerint meghatározott kötelező feladatok magas színvonalú végrehajtását szolgálják, nem, vagy csak korlátozott mértékben forgalom képesek.

A befektetett eszközök nagy mértékű csökkenését eredményezte a 2023. október 26-tal a Nemzeti Vízművek Zrt. részére átadott 1,7 milliárd Ft összegű víziközmű vagyon.

Az ingatlan vagyonban számos olyan elem van, mely már funkcióját veszített vagy az elmúlt időszakban fellelt ingatlan. Ezek hasznosítása (gazdasági tevékenység, bérlet, értékesítés) a 2025 – 2029 ciklus további kiemelt feladata. Fel kell mérni és el kell készíteni a használaton kívüli ingatlanok listáját és közép távú *hasznosítási tervet* kell készíteni. A hasznosításukból származó bevételt a VII. pontban meghatározott feladatokra kell fordítani.

6. Pályázatok, támogatások

Az előző ciklusban több éven keresztül jutott fejlesztési forrásokhoz önkormányzatunk a Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítvány által kiírt pályázatoknak köszönhetően. Ennek keretében valósult meg a Gimnázium udvarának fejlesztése, vagy a tolnai és mözsi ravatalozók fejlesztése, melynek következtében korszerű előtető került kialakításra az épületek előtt. Továbbá az újonnan létrehozott Játszóházba az üzemeltetéshez szükséges eszközök beszerzésére és a Thelena Kft-be egy ágaparítógép beszerzésére is sor került ezekből a támogatásokból.

2022-ben nagy összegű, közel 184 millió Ft fejlesztési támogatásban részesült önkormányzatunk az „Út a jövőbe” elnevezésű projektből, melynek keretében több utca felújítására is sor került mind a mözsi, mind a tolnai településrészen.

Fentiekén kívül az előző ciklusban a még 2014 – 2020 időszakra meghirdetett Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megvalósult fejlesztések eredményeként létrejött új, vagy felújított létesítmények fenntartása volt hangsúlyos. Ilyenek voltak többek között pl. a „Fenntartható települési közlekedés fejlesztése, kerékpárút építés Tolna és Fadd településen”, a „Játszóház - és szabadidőpark kialakítása Tolna városában”, a Zöld város - Tolna Város projekt, melynek keretében megújult az Alta-Ripa Szabadidőpark a Holtág mentén, a „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, bővítése Tolna városában”, melynek köszönhetően megújult a Tolna, Árpád u. 4. szám alatti Idősek Klubja., vagy a „Martinek Emlékház felújítása és játszóterek kialakítása Tolna városában” projekt.

2020. évtől új Európai Unió fejlesztési ciklus kezdődött, melynek keretében önkormányzatunk 2024. évben 3,1 milliárd Ft összegű fejlesztési forráshoz jutott, melynek köszönhetően az alábbi projektek megvalósítása vár önkormányzatunkra 2026. december 31-ig:

TOP_PLUSZ konstrukció keretében elnyert pályázatok:

TOP_PLUSZ-1.2.1-21-TL1-2024-00067	Települési vízvédelmi beruházások megvalósítása 1. ütem
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-TL1-2024-00068	Települési vízvédelmi beruházások megvalósítása 2. ütem
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-TL1-2024-00070	Városközpont rehabilitációja
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-TL1-2024-00072	Német Nemzetiségi Alkotóház létrehozása Mözs településrészen
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-TL1-2024-00077	Városi Sportcsarnok fejlesztése
TOP_PLUSZ-1.2.3-21-TL1-2024-00046	Belterületi utak fejlesztése Tolna Városában
TOP_PLUSZ-1.2.3-21-TL1-2024-00050	Városi közforgalmú utcák rekonstrukciója
TOP_PLUSZ-3.3.1-21-TL1-2024-00010	Wosinsky Mór Óvoda tagintézményeinek fejlesztése 1.
TOP_PLUSZ-3.3.1-21-TL1-2024-00014	Wosinsky Mór Óvoda tagintézményeinek fejlesztése 3.
TOP_PLUSZ-3.3.2-21-TL1-2024-00008	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése Tolna Városában
TOP_PLUSZ-3.3.2-21-TL1-2024-00009	Családsegítő Központ infrastrukturális feltételeinek javítása, használaton kívüli ingatlanba történő áthelyezéssel

TOP_PLUSZ-1.1.1-21- TL1-2024-00014	Iparterület infrastruktúra fejlesztése
TOP_PLUSZ-1.1.1-21- TL1-2024-00016	Helyi piac infrastrukturális fejlesztése Tolna Városában

Kiemelt feladat a nyertes projekteken kívül a további fejlesztési források felkutatása, a pályázati kiírások folyamatosan figyelemmel kísérése, melynek tükrében és az EU-s fejlesztési program ismeretében a gazdasági programot időszakosan felül kell vizsgálni.

A sikeres pályázatok előfeltétele, hogy előkészített koncepciók és munka anyagok legyenek a pályázat kiírásakor, ezért kiemelt feladat a célként kitűzött fejlesztések terveink elkészítése is.